

Szerb Köztársaság
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium

Belgrád
Újvidéki Egyetem
Bölcsészettudományi Kar
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék
Újvidék

KÖRZETI MAGYAR NYELVI ÉS NYELVHELYESSÉGI VERSENY

2022/2023.

1. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

És mind a három nővérnek gyönyörű fehér arca és szénfekete haja volt. Emiatt még nem lettünk volna szerelmesek beléjük, legalábbis nem azonnal ott bútorcipelés közben, de akkor a nagy teherautó mélyéből előbukkant a zongora. Szép nagy fekete zongora volt, előkelően csillogott az otromba teherautó padlóján. Ámulva néztük, Burai J.-nek a lélegzete is elakadt. Burai J. imádta a zongorát, és ez idáig a falunkban csak egyetlen zongora volt, a Keszler doktoré, és Burai J. hetente legalább egy este elment Keszler doktor háza elé és hallgatta a zongoraszt, az orvos ugyanis, ha nem járt éppen beteglátogatóban, minden este zongorázott, Burai J. meg elrémülten hallgatta, miközben kockáztatta azt, hogy elkapja őt Toma Gyuri bandája és akkor verekedhet velük, el is verték néhányszor Burai J.-t Toma Gyuriék, akik nagyon nem szerettek bennünket, és Keszler doktor az ő területükön lakott, de Burai J. ennek ellenére is rendszeresen eljárt zongoraszt hallgatni. Én is szerettem a zongoraszt, bár nem annyira, hogy elmenjek esténként Keszler doktor háza elé, de most örültem, hogy megérkezett a második zongora is. Vagy tízen cipeltük be a zongorát a házba, még Fodó tanár úr is segített, Burai J. meg egész idő alatt rendelkezett és mérhetetlen óvatosságra intett bennünket, végül a zongora bekerült a nagy utcai szobába, és ezzel lényegében be is fejeződött a hurcolkodás.

(Gion Nándor: *Zongora a fehér kastélyból*)

1. **Állapítsd meg**, milyen **mássalhangzó-változás** játszódik le az alábbi szavak kijelölt helyein, majd írd be a szavakat a táblázat megfelelő rovatába!

köztük, barátja, többnyire, azonnban, utcai

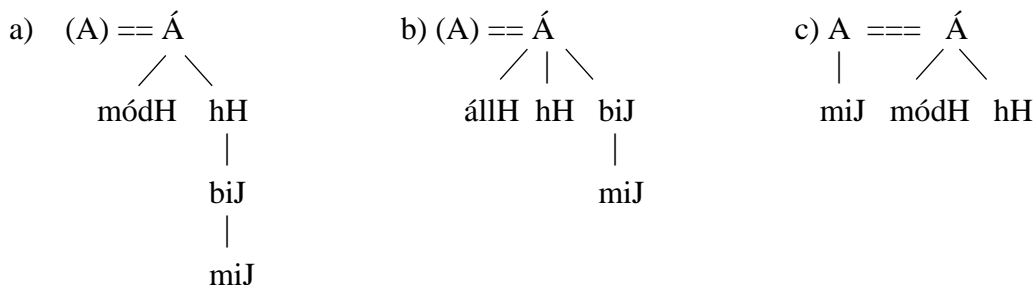
írásban jelölt teljes hasonulás	
írásban nem jelölt teljes hasonulás	
zöngésségi részleges hasonulás	
képzés helye szerinti részleges hasonulás	
összeolvadás	
rövidülés	
kiesés	

2. **Függőleges vonalakkal bontsd morfémaíra** a megadott szót, majd **jelöld a szóelemeket** az alábbi módon: 1 – szótő, 2 – képző, 3 – jel, 4 – rag!

beteglátogatóban

3. Melyik **ágrajz** felel meg a következő mondatnak? **Karikázd be** a helyes ábra előtti betűt!

Előkelően csillogott az otromba teherautó padlóján.

4. **Írd ki** a szemelvényből a **mély hangrendű melléneveket!**

5. **Állapítsd meg** a szövegből kiemelt szavak **szófaját!**

tízen _____

cipeltük _____

be _____

a _____

zongorát _____

6. **Keress** a szövegrészletben egy **határozói igenevet**, és **írd ki** a vonalra!

7. Milyen **mondatrész szerepét** tölti be a *teherautó* és az *esténként* szó a fenti szemelvényben?

a) teherautó _____

b) egyetlen _____

8. A szövegrészlet **utolsó két mondatából írd ki az igekötős igéket!**

9. **Keress ki** a szövegből az **összetett névszókat!** (A többször ismétlődőeket csak egyszer írd le!)

10. **Töltsd ki** az alábbi táblázatot!

Ige	Szám	Személy	Igeidő	Igemód	Ragozás
néztük					
szerettek					

11. **Pótold** a hiányzó *j* vagy *ly* betűket!

A seké... vizet szegé...ező bó...áknál visszafordult a part irányába.

Ügyel... arra, hogy a tartá...ból ne fo...jon ki több víz!

A tanár fo...ton a he...esírási szabá...okat su...kolta a tanulókba.

12. Melyik szavakat választottuk el **helyesen?** **Karikázd be** a sorszámát!

a) Varg-ha

e) or-chi-de-a

b) aszt-ro-nó-mi-a

f) tem-plom

c) köz-ér-tig

g) bor-ért

d) i-de-á-lis

h) név-e-lő

13. Milyen **szakmát** rejtenek egyes **családneveink**? **Karikázd be** a helyes állítás előtti betűt!

A) Ki a **szűcs**?

- a) vászonruhakészítő
- b) sós húst sütő szakács
- c) kikészített szőrmét, prémet ruházati cikké feldolgozó szakképzett iparos

B) Ki a **takács**?

- a) bőrt, nyersbőrt kikészítő mester
- b) ipari vászonkészítő, szövőmester
- c) szabó

C) Ki a **csizmadia**?

- a) cipész, csizmakészítő
- b) csizmás vándordiák
- c) diaképkészítő

D) Ki a **molnár**?

- a) malomipari szakmunkás
- b) hajós kereskedő
- c) málnaszedő

14. Melyik **nyelvelméünkben** szerepel az alábbi részlet?

Latiatuc feleym zumtuchel mic vogmuc. ýfa pur ef chomuv uogmuc. Menýi miloftben terumteve eleve mív ifemucut adamut. ef odutta vola neki paradifumut hazóá.

15. Írj egy-egy mondatot a következő szavakkal a **megadott szempont** szerint!

VÁR

Főnév: _____

Ige: _____

TÚZ

Főnév: _____

Ige: _____

A **hangalak és a jelentés viszonya** alapján **melyik** jelentéstani **kategóriába** sorolhatóak be az előbbi szavak? _____

16. **Alkoss** mondatokat az alábbi szavakkal!

egyhangúan _____

egyhangúlag _____

helység _____

helyiség _____

17. A következő szavakhoz milyen **közös előtagot** tehetsz? Az előtagok egy-egy állatot rejtenek.

a) _____ {
köhögés
fül
létra

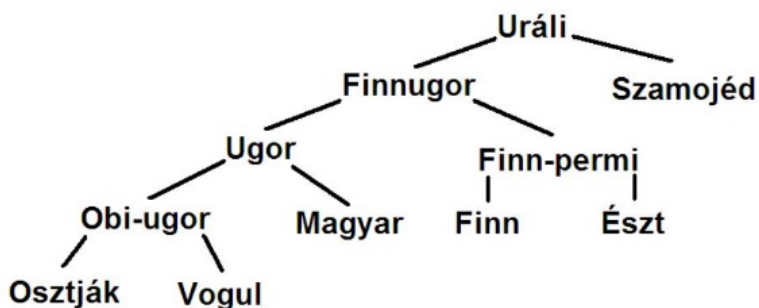
b) _____ {
cipő
száj
szívű

18. Írd le helyesen az alábbi földrajzi neveket!

	A földrajzi név
VAJDASÁGAUTONÓMTARTOMÁNY	
ALDUNA	
VÖRÖSTENGER	
MAGYARKÖZTÁRSASÁG	
PALICSITÓ	

19. Vizsgáld meg az alábbi ábrát, majd jelöld X-szel, hogy eszerint igazak vagy pedig hamisak az alábbi állítások!

1. Családfa

	igaz	hamis
A magyar nyelv az uráli nyelvcsalád szamojéd ágához tartozik.		
A magyarok legközelebbi nyelvrokonai a vogulok és az osztjások.		
A finnugor ág három felé szakadt.		
A magyaroknak rengeteg nyelvrokonuk van.		

20. Szólás és közmondás kvíz. **Karikázd be** a helyes válasz **betűjelét!**

A. **Mi a jelentése** a következő szólásnak: *Ne igyál előre a medve bőrére!*

- a) Ne legyél biztos, hogy minden a legjobban sikerül majd!
- b) Ne igyál túl sokat evés közben!
- c) Az ajándékokat meg kell becsülni!
- d) Koccintani kötelező!

B. **Egészítsd ki a** a szólást: *Ha hallgattál volna, ...!*

- a) most csend lenne
- b) okosabb is lennél
- c) bölcs maradtál volna
- d) nem beszéltünk volna

C. **Mit jelent** a következő mondás: *Egy bolond százat csinál?*

- a) Ügyesen utánozza az embereket.
- b) Egy vicces ember akár az egész közösséget meg tudja nevetetni.
- c) Az emberek könnyen utánozzák tömegesen valaki butaságát.
- d) Ha nem vállalsz felelősséget a saját tetteidért, másokat is bajba sodorhatsz.

D. **Fejezd be!** Madarat tolláról, embert...?

- a) személyiségéről
- b) barátjáról
- c) értékéről
- d) arcáról

JAVÍTÁSI KULCS AZ 1. OSZTÁLYOS TESZTHEZ
(2023. évi körzeti Magyar Nyelvi és Nyelvhelyességi Verseny)

						PONTOZÁS
1. köztük – zöngésségi részleges hasonulás; barátja – összeolvadás; többnyire – rövidülés; azonban – képzés helye szerinti részleges hasonulás; utcai – írásban nem jelölt teljes hasonulás						5 × 0,2 = 1
2. $\begin{matrix} b & e & t & e & g & & l & á & t & & (o) & g & a & t & & ó & & b & a & n \\ & & & & & & 1 & & & & & 2 & & & & & 2 & & & & 4 \end{matrix}$ (Elismerhető az is, ha a versenyző az o elemet előhangzónak tekinti, és nem teszi zárójelbe [ogat].)						5 × 0,2 = 1
3. a)						1
4. nagy, otromba						2 × 0,5 = 1
5. tízen – (ragos) számnév, cipeltük – ige, be – igekötő, a – (határozott) névelő, zongorát – (ragos) főnév						5 × 0,2 = 1
6. ámulva						1
7. teherautó – birtokos jelző, egyetlen – mennyiségjelző						2 × 0,5 = 1
8. elmenjek, megérkezett, cipeltük be (becipeltük), bekerült, be is fejeződött (befejeződött)						5 × 0,2 = 1
9. szénfekete, bútorcipelés, teherautó, zongorasztót, beteglátogatóban						5 × 0,2 = 1
10.						10 × 0,1 = 1
	Ige	Szám	Személy	Igeidő	Igemód	Ragozás
	néztük	többes (T)	1.	múlt	kijelentő	tárgyas (határozott)
	szerettek	többes (T)	3.	múlt	kijelentő	alanyi (általános)
11. A sekély vizet szegélyező bójáknál visszafordult a part irányába. Ügyelj arra, hogy a tartályból ne folyjon ki több víz! A tanár folyton a helyesírási szabályokat sulykolta tanulóiba.						10 × 0,1 = 1
12. b); d); e); h)						4 × 0,25 = 1
13. A) – c); B) – b); C) – a); D) – a)						4 × 0,25 = 1
14. Halotti beszéd és könyörgés						1
15. Pl. Peti nem VÁR már senkire, inkább egyedül vág neki az útnak. A VÁR fent található a hegyoldalon. Minden a TŰZ martalékává vált. Anna minden reggel egy virágot TŰZ a hajába. (Egyéb helyes megoldás is elfogadható. Természetesen, a kiemelt szavakat nem kell csupa nagybetűvel írni.) – Azonos alakú szavak v. homonimák.						5 × 0,2 = 1
16. Pl. Egyhangúan telt a tegnapi kirándulás. Egyhangúlag megszavazta az osztály, hogy mikor legyen az előadás. Tiszakálmánfalva egy kis helység Újvidék mellett. A nappali a legnagyobb helyiség a házukban.						4 × 0,25 = 1
17. a) számár; b) nyúl						2 × 0,5 = 1
18. Vajdaság Autonóm Tartomány; Al-Duna; Vörös-tenger; Magyar Köztársaság; Palicsi-tó						5 × 0,2 = 1
19. hamis, igaz, hamis, hamis						4 × 0,25 = 1
20. A. – a); B. – c); C. – c); D. – b)						4 × 0,25 = 1